

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jméno autorky: Nikola Blahynková

Název práce: *Strukturované drama jako prostředek výuky etické výchovy*

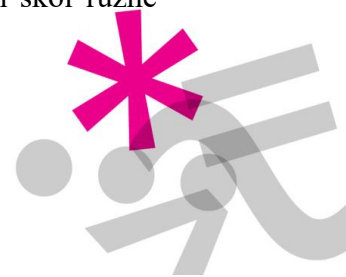
Oponentka práce: Mgr. Bc. Jitka Kaplanová, Ph.D. (KPP PdF UHK)

Téma práce: vybrané téma mi přijde velice zajímavé a přínosné především z pohledu mezipředmětových vztahů, které jsou mnohdy opomíjeny, ale také pro rozvoj některých podstatných žákovských kompetencí jako je např. řešení problémových situací, vcítění se do druhých, vyjadřování svých názorů, postojů, emocí, schopnost spolupráce a další. Samotné zapojování strukturovaného dramatu do výuky etické výchovy považuji za zcela zásadní a potřebné, jelikož nutí i samotné pedagogy více promýšlet jednotlivé didaktické kategorie jako je cíl, obsah i celý průběh hodiny. Zároveň se musí zamýšlet nad možnými reakcemi žáků.

Struktura a rozsah práce: hlavní text práce je členěn na úvod, teoretickou část, praktickou část, závěr a seznam použité literatury a dalších zdrojů. Teoretická část (str. 11–48, tj. kapitoly 1, 2, 3 a 4) pokrývá cca 37 stran textu. Praktická část (str. 49–96, tj. kapitoly 5, 6, 7, 8 a 9) pokrývá cca 47 stran. Vzájemný podíl obou částí je tak ve prospěch praktické části. Práce je dosti obsáhlá, ovšem přehledně strukturovaná, teoretická a praktická část spolu korespondují, jsou provázané.

Teoretická část: v této části autorka popisuje různá pojetí výstavby strukturovaného dramatu, uvádí, v čem jsou tato pojetí specifická, v čem se odlišují a jakou roli mají při výuce jednotlivé fáze strukturovaného dramatu. V první kapitole se autorka zmiňuje o faktorech, které je nutné zohledňovat při tvorbě a plánování strukturovaného dramatu, poukazuje na osobnost učitele, osobnost žáka, cíl, téma, účel či nastolení problému. Dále popisuje i různá členění metod a technik strukturovaného dramatu, analyzuje pohledy různých autorů. Následně se autorka zabývá představením etické výchovy, především jejími cíli, obsahem, strukturou, a to v kontextu RVP ZV. Poukazuje na to, že v rámci etické výchovy by měly být rozvíjeny především následující žákovské kompetence jako je prosociálnost, interpersonální kompetence, kooperativnost atd. Představuje též nejvýznamnější koncepce etické výchovy. Za přínosnou považuji kapitolu 3, ve které studentka předložila argumenty, které ukazují, jak lze efektivně propojovat strukturované drama s etickou výchovou. V poslední kapitole teoretické části se studentka vrací k ukotvení dramatické a etické výchovy v RVP ZV a blíže představuje tři vybraná témata, která následně zpracovává formou strukturovaných dramát a ověřuje v hodinách etické výchovy v praktické části.

Praktická část: praktická část diplomové práce je zaměřena didakticky. Studentka zpracovávala výukové materiály, kde využívá strukturované drama a různé metody zážitkového učení a následně tyto materiály ověřuje v hodinách etické výchovy. Cílem bylo najít odpovědi na tři základní otázky: *Jaká je úroveň prosociálních dovedností ve skupině? Na jaké úrovni jsou komunikační dovednosti skupiny?* a *Do jaké míry funguje při realizaci spolupráce skupiny?* Tyto otázky jsou formulované v souvislosti s jednotlivými tématy, která jsou blíže popsána v teoretické části (*Mezilidské vztahy a komunikace; Asertivita, zvládnutí agrese a řešení konfliktů; Prosociální chování ve veřejném životě*), a na která studentka zaměřuje svou pozornost. Výzkumné šetření bylo provedeno na pěti základních škol různých

velikosti, kde není etická výchova zařazena jako samostatný předmět. Respondenty byli žáci druhého stupně. V práci je důkladně popsána metodika, volba literárních předloh, které sloužily k tvorbě strukturovaných dramát i plán realizace včetně použitých didaktických pomůcek. Oceňuji, že autorka dávala důraz na hodnotovou reflexi a transfer do života. Tyto dvě fáze jsou v celém procesu zážitkového učení zcela zásadní a umožňují žákům pochopit, proč je nutné se danou problematikou zabývat. Studentka v rámci svého výzkumného šetření prokázala vysokou míru didaktických dovedností. V rámci výzkumného šetření vytvořila a ověřila metodické materiály, které jsou využitelné při výuce nejen etické výchovy. Při realizaci využila celou škálu nejrůznějších metod aktivního učení a dokázala nabyté teoretické znalosti z dané problematiky aplikovat do praxe. Její doporučení a možné návrhy alternativ, které vycházejí z reflexí realizovaných hodin, považuji také za velice přínosné. Na závěr chci ocenit, že studentka dokázala vytvořit vlastní diagram strukturovaného dramatu, který velice pěkně znázorňuje celý proces z pohledu vyučujícího a z pohledu žáka, včetně jejich vzájemných interakcí. Tento diagram vychází z metody BPMN, která primárně slouží k popisu firemních procesů. Studentka dokázala tuto metodu aplikovat na rozhodovací procesy v rámci strukturovaného dramatu.

Jazyková a stylistická úroveň práce: práce je po jazykové a stylistické stránce velice zdařilá

Formální stránka práce: odpovídá požadavkům

Použitá literatura a použité zdroje: splňuje požadavky

Využitelnost pro teorii a praxi: vysoká

Cíl práce: splněn

Úroveň diplomové práce: diplomová práce rozhodně splňuje požadavky kladené na tento typ práce.

Otázky k obhajobě:

- 1) Na straně 11 se zmiňujete o tom, že strukturované drama je jedna ze základních a specifických forem využívaných při hodinách dramatické výchovy. Jaké další formy využívané v dramatické výchově znáte? Které z nich by se daly, podobně jako strukturované drama, začlenit do výuky etické výchovy?
- 2) Vidíte nějaké spojitosti mezi 4 fázemi výuky etické výchovy – senzibilizace, hodnotová reflexe, nácvik ve třídě, transfer do života (viz str. 34–35) a výstavbou strukturovaného dramatu dle Iriny Ulrychové? Porovnejte, analyzujte tyto dva přístupy.
- 3) Proč jste si vybrala k realizaci výzkumného šetření pouze školy, kde není etická výchova samostatným vyučovacím předmětem. Byl v tom nějaký záměr?

V Hradci Králové, 10. 05. 2020

.....
(Mgr. Bc. Jitka Kaplanová, Ph.D.)

